

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директорка Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти

« 07 » _____ Марина БРИЛЬ
_____ 2025 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ДЖАЗОВІ ВОКАЛІЗИ **на основі ритмічних вправ Боба Столоффа**

Навчально-методичний посібник
для I року навчання
середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти
з музичного мистецтва початкового професійного спрямування
з навчальної дисципліни «СОЛЬНИЙ СПІВ (естрадний, джазовий)»

Укладачки:

І. В. Красовська

викладачка Хмельницької школи мистецтв «Райдуга», спеціалістка вищої категорії, викладачка-методистка, кандидатка мистецтвознавства

О. Б. Бондар

викладачка, концертмейстерка Хмельницької школи мистецтв «Райдуга», спеціалістка вищої категорії, викладачка-методистка

Рецензентки:

Л. М. Красавіна

викладачка, завідувачка циклової комісії «Музичне мистецтво естради» Комунального закладу фахової передвищої освіти «Черкаський музичний фаховий коледж ім. С. С. Гулака-Артемовського Черкаської обласної ради», спеціалістка вищої категорії, викладачка-методистка, заслужена працівниця культури України

Т. В. Келебай

викладачка Школи джазового та естрадного мистецтв Дніпровського району міста Києва, спеціалістка вищої категорії, викладачка-методистка

Відповідальна
за випуск:

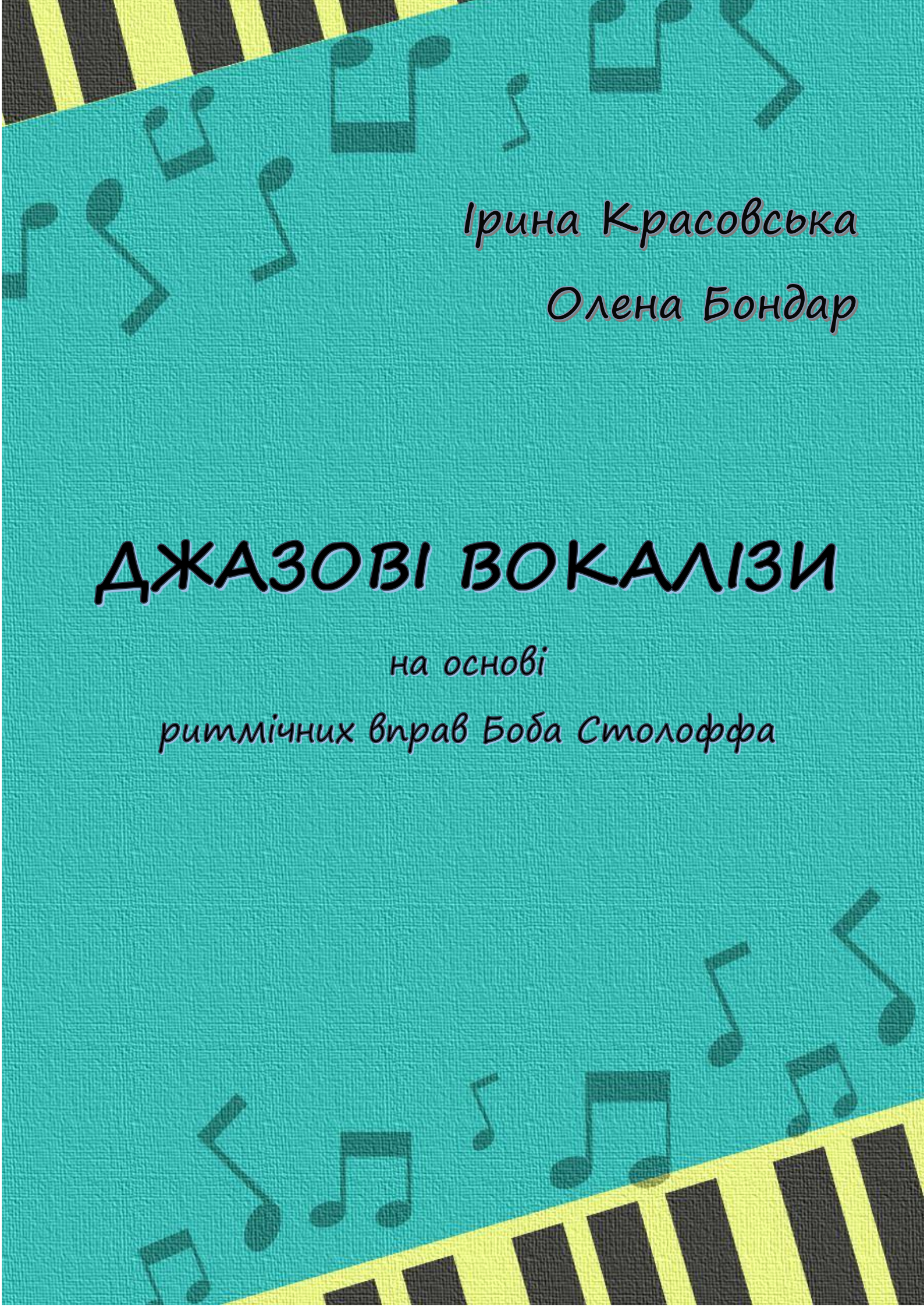
А. Г. Полещук

Рекомендовано

на засіданні педагогічної ради
Хмельницької школи мистецтв «Райдуга»
(протокол № 2 від 30 грудня 2024 р.)

© Красовська І. В., Бондар О. Б., 2025 р.

© Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти, 2025 р.

The background is a teal color with a subtle texture. It is decorated with stylized musical notes and piano keys. In the top-left corner, there are yellow and black diagonal stripes. In the bottom-right corner, there are yellow and black diagonal stripes representing piano keys. Scattered across the teal background are various musical notes, including eighth, quarter, and half notes, some with stems and flags.

Ірина Красовська

Олена Бондар

ДЖАЗОВІ ВОКАЛІЗИ

на основі

ритмічних вправ Боба Столоффа

Хмельницька школа мистецтв «Райдуга»

ДЖАЗОВІ ВОКАЛІЗИ

на основі

ритмічних вправ Боба Столоффа

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

для здобувачів I року навчання середнього (базового) підрівня

початкової мистецької освіти

з музичного мистецтва початкового професійного спрямування,

з навчальної дисципліни «СОЛЬНИЙ СПІВ (естрадний, джазовий)»

Ірина Красовська

Олена Бондар

З М І С Т

ВСТУП	3
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	3
Вокаліз № 1	5
Вокаліз № 2	7
Вокаліз № 3	9
Вокаліз № 4	11
Вокаліз № 5	13
Вокаліз № 6	15
Вокаліз № 7	17
Вокаліз № 8	19
ПРИМІТКИ	21

ВСТУП

Сьогодення вимагає від вокаліста-естрадника володіння багатим арсеналом професійних засобів. Передусім, це загальні професійні базові вокальні навички. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває підбір педагогічних прийомів, добір вправ, які допоможуть учням в опануванні цих навичок.

Естрадна вокальна музика бере свій початок з джазу, який виник як музичний напрям в США. Однозначного і чіткого визначення джазового вокалу не існує. Однак, в даний час дослідники називають його деякі характерні стилістичні особливості, що вплинули на розвиток естрадної манери музикування: естрадну манеру виконання, характерний вокальний тембр, унікальні тональні якості, специфічну «атаку» звуку, джазове фразування, імпровізацію, особливості метро-ритмічних побудов (свінг). У найширшому розумінні ритм (з грецької – течу) – це форма протікання у часі будь-яких процесів. Ритм створюють акценти, паузи, групування звуків, їх тривалість. Саме завдяки ритму ми визначаємо стиль джазової музики.

Під впливом музикантів-інструменталістів з'являється такий вид джазового співу як scat – імітація інструментів голосом. Це джазові вокалізації, де голос відтворює мелодію, що зазвичай виконують інструменти. Саме слово «scat» з'явилося пізніше, коли складова імпровізація стала стандартним прийомом у вокалістів.

Формування навичок скетового співу пропонує американський музикант, один із засновників методики навчання вокальній імпровізації Боб Столофф. Свою працю «Scat! Improvisation techniques» автор розпочинає з ритмічних вправ. Це безвисотні ритмічні фрази на скетові склади. Перше, на що автор звертає увагу, це артикуляція складів. Повторюваність певних складових комбінацій направлена на формування ритмічної рівноваги, при виконанні подвійних і потрійних ритмічних фігур, акцентів. Б. Столофф звертає особливу увагу на голосні в складах, які допомагають проспівувати тривалості в стилі джазового свінгу.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Для формування ритмічних навичок здобувачів першого року навчання з навчальної дисципліни «сольний спів (естрадний, джазовий)» середнього (базового) підрівня мистецької освіти пропонуємо вашій увазі джазові вокалізи на основі ритмічних вправ Боба Столоффа. Ритмічним

вправам додано мелодію із збереженням скету. Так, з нашого досвіду, учням легше сприймати музичний матеріал і опановувати нові навички. Складні ритмічні фігури, як от поєднання тріолей і восьмих, акценти на останню долю тріолі, синкопи, дітьми сприймаються доволі легко, коли мелодична лінія підводить до цього акценту. Акценти переважно припадають на стійкі ступені тональності, що з нашого досвіду, сприяє розвитку відчуття тяжіння нестійких ступенів ладу до стійких.

Вісім вправ-вокалізів розміщені від простого до складнішого у зручному для дітей діапазоні. У запропонованих вокалізах-вправах партія соліста не дублюється супроводом, що сприяє формуванню та вдосконаленню навички чистого інтонування. Дитина ніби «занурюється» у звучання джазової гармонії, відчуваючи себе через scat учасником інструментального ансамблю. Варто звернути увагу викладача вокалу на ритмічну свободу при виконанні вправ-вокалізів, що дозволить учням вільно почуватися у сучасному репертуарі. Для якісного супроводу співаків-початківців концертмейстер має вільно орієнтуватися в тональностях, аналізувати джазову гармонію та фактуру, розуміти стилістику джазової музики.

Запропоновані вправи-вокалізи не обмежуються темпом та динамікою. Кожна дитина має можливість виконувати вокалізи у зручному темпі та з власними динамічними відтінками. Проте обов'язковим є дотримання у вправах чіткого ритму та акцентів. Враховуючи рівень розвитку вокальної техніки учня, викладач може ускладнювати вправи-вокалізи за рахунок пришвидшення темпу.

Виконання таких вокалізів-вправ дозволяє розвивати рухливість голосу, чистоту інтонування, ритмічну свободу, вдосконалювати навички артикуляції, дикції та здатність імітувати звучання інструменту.

І. В. Красовська, кандидат мистецтвознавства,
викладач-методист Хмельницької школи мистецтв «Райдуга»
О. Б. Бондар, викладач-методист Хмельницької
школи мистецтв «Райдуга»

ДЖАЗОВІ ВОКАЛІЗИ

на основі ритмічних вправ Боба Столоффа

Ірина Красовська
Олена Бондар

ВОКАЛІЗ № 1

Swing feel

ду дн ду дн ду е а дот ду е а ду да

Ритмічна вправа*

du dn du dn du dot du dn du dn dah

du e a du dn du dot du e a du dah

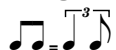
du dn du e a du dot du dn du e a dah

du dn du dn du e a dot du e a du dah

**Stoloff B. Vocal improvisation (Technique's scat). New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 1972. C.16.*

ВОКАЛІЗ № 2

Swing feel

ду дот ба ду дот ба ду дн ду дн ду дот ба

ді е а ду дн ді е а ду дн ду дот да ду

дот дут дет дут ду дн ду дн ду дот да

ба ду дн ду і а ду дн ду і а ду і а да

Ритмічна вправа*

du dot ba du dot ba du dn du dn du dot ba

du e a du dn du e a du dn du dot dah du

dot dut dot dut du dn du dn du dot da

ba du dn du e a du dn du e a du e a dah

**Stoloff B. Vocal improvisation (Technique's scat).*

New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 1972. C.17.

ВОКАЛІЗ № 3

Swing feel

ду і а ду і а ду і а ду і а дот ду да

Ритмічна вправа*

dot du dn dot du dn du dot bu dot du dn

du dot dut ba du e a du e a du dah du dn dot du dn dot

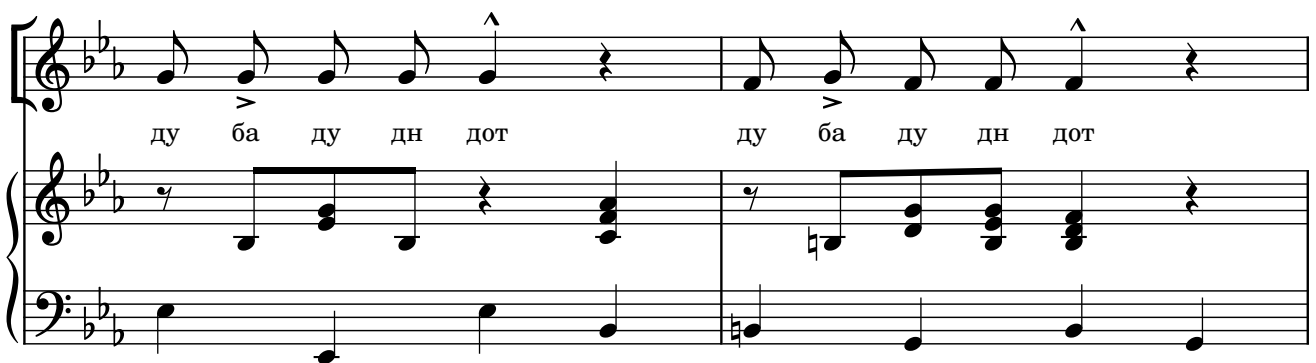
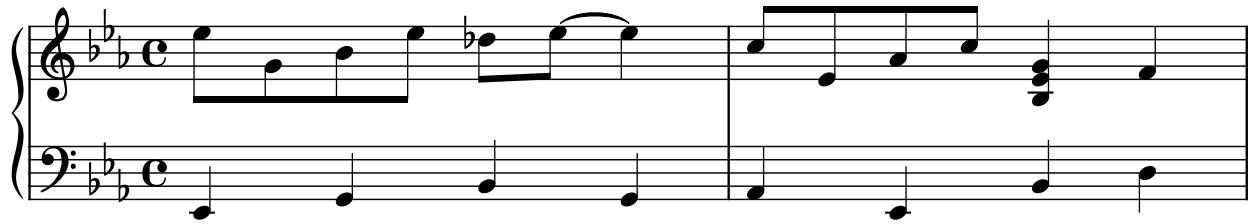
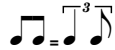
dut du dn du dn dot du e a du e a du e a du e a

dot du dah

**Stoloff B. Vocal improvisation (Technique's scat).
New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 1972. C.17.*

ВОКАЛІЗ № 4

Swing feel

ду дн да ба ду дн да ба ду дн ду ба

Ритмічна вправа*

du ba du dn dot du ba du dn dot

du ba du dn du ba du dn du ba du dn dot

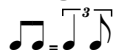
du ba du ba du ba du dn du dn du dn du dn du ba

du dn da ba du dn da ba du dn du dah

**Stoloff B. Vocal improvisation (Technique's scat).
New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 1972. C.18-19.*

ВОКАЛІЗ № 5

Sving feel

ду а ду дн ду дот

ду а ду дн ду а ду дн ду а ду до ду

дот ду а дот ду а ду а ду дн дот ду а

ду дн ду а ду дн ду а ду а ду дн дот

Ритмічна вправа*

du ya du dn du dot du ya du dn dot

du ya du dn du ya du dn du ya du dot bu dot du ya dot du ya

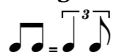
du ya du dn dot du ya du dn du ya du dn du ya

du ya du dn dot

**Stoloff B. Vocal improvisation (Technique's scat).
New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 1972. C.19.*

ВОКАЛІЗ № 6

Swing feel

ді да ле да ба дві ба ду ба ді да ле дві ба

ді да ле да ба ді да ле да ба ді да ле ді да ле дот

дві дот ба да ба ді да ле ді да ле да ба дві ба

ду дот дві дот ба ді да ле ду а

Ритмічна вправа*

di da le da ba dwe ba da ba di da le dwe da

di da le da ba di da le da ba di da le di da le dot

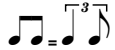
dwi dot ba da ba di da le di da le da ba dwe da du dot dweet dot ba

di da le du wah

**Stoloff B. Vocal improvisation (Technique's scat).
New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 1972. C.20*

ВОКАЛІЗ № 7

Sving feel

Ду а ду дн ду дн ді да ле ду ба ду ба ді да ле ду дн

ду дві ба ді да ле дот ду а ду да

дот ба дві ба ді да ле да ба ді да ле ді да ле дот

дві дот ду дот дот ду а ду да

Ритмічна вправа*

du ya du dn du dn di da le du ba du ba di da le du dn

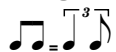
du dwe ba di da le dot du ya du dah

dot ba dwe ba di da le da ba di da le di da le dot

dwe dot du dot dot du ya du dah

**Stoloff B. Vocal improvisation (Technique's scat).
New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 1972. C.20-21.*

Swing feel

ВОКАЛІЗ № 8

Дві ду дн ді да ле дот ді да ле ду дн дві дн дот

ду а ду дн ду ба ду дн ду і а ду і а дот

ду дот ду дот ба дві дн ду дот

ду дот дот дот ба ді ла ле да ба двіт

Ритмічна вправа*

dweet du dn di da le dot di da le du dn dwe dn dot

du ya du dn du ba du dn du e a du e a dot

du dot du dot ba dwe dn du dot

du dot dut dot ba di da le da ba dweet

**Stoloff B. Vocal improvisation (Technique's scat). New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 1972. C.20*

ПРИМІТКИ

ДЖАЗОВІ ВОКАЛІЗИ

на основі ритмічних вправ Боба Столоффа

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
для здобувачів I року навчання середнього (базового) підрівня
початкової мистецької освіти
з навчальної дисципліни «СОЛЬНИЙ СПІВ (естрадний, джазовий)»

Ірина Красовська

Олена Бондар

22 стор.

Комп'ютерна верстка та дизайн Вікторія Красна
Хмельницька школа мистецтв «Райдуга», 2025

